

Bos & Hei

De afdelingskatern van Natuurpunt Maldegem-Knesselare

Beste Natuur.Sympathisanten.

Met z'n allen kijken we opnieuw uit naar de lente. Onze amfibieën trekken volop naar hun poel. De bomenknoppen maken zich klaar om te ontluiken. Nerveus zijn de vogels op zoek naar de beste broedplaats. Zelfs de eerste vlinders werden al gespot. Maar het allermooiste aan de lente zijn ongetwijfeld de eerste bloemen die her en der teder en elegant de kop op steken. Bosanemonen, speenkruid, pinksterbloemen en sleutelbloemen, het zijn alle kleine en dappere plantjes die onze weiden, beekkanten en bossen met z'n duizenden prachtig wit, paars en geel kleuren. Een streling voor het oog en een fenomeen dat me jaar na jaar meer en meer boeit.

Dit het beste moment om het Urselse Kattenbos-Zegbroek, de jongste telg van de natuurgebieden van onze afdeling, te exploreren. Nu wordt de bodem van dit oude moerasbosje bedekt door sleutelbloemen, speenkruid, bosanemoon, muskuskruid,... Misschien vind je er wel een grote keverorchis. Niet toevallig maken we van dit voorjaar gebruik om een regionale sponsoractie voor dit gebied op touw te zetten. Na één jaar beheerwerken met speciale aandacht voor de unieke voorjaarsflora, het ruimen van een poel en de aanleg van een exploratiepad, is het Kattenbos klaar voor haar plechtige opening op zondag 17 april 2016. In dit nummer van Natuur en Landschap Meetjesland zetten we alles op alles om je te overtuigen dit gebied te leren kennen en te steunen. Via de bijgevoegde sponsorbrief en op www.natuurpuntmaldegemknesselare.be lees je hoe je dit gebied kan leren kennen en steunen. Laat je in ieder geval minstens overhalen om op 17/04 eens langs te komen en overtuig jezelf.

Alhoewel vooral oude bossen de habitat vormen voor een kleurrijke voorjaarsflora, mogen we niet nalaten onze bossen verder uit te breiden. De jonge bossen die Natuurpunt vandaag een toekomst garandeert, worden ooit de kleurrijke bossen van weleer. Een investering voor de toekomst. In deze editie van Bos & Hei lees je meer over de recente boomplantactie in het Maldegemveld, waar niet minder dan 550 bomen een nieuwe thuis vonden. Natuurpunt Maldegem-Knesselare blijft inzetten op de versterking van bossen in eigen streek!

Hoog tijd om naar buiten te komen!

Steven Degraer

Voorzitter Natuurpunt Maldegem-Knesselare

p.s. : hierna nog wat sfeerbeelden van onze vrijwilligersdag voor de dappere kleine helft van de aanwezigen gevolgd door een landschapswandeling. Wil je hier ook bij zijn ? Op onze website <http://www.natuurpuntmaldegemknesselare.be/activiteiten/activiteiten.html> vind je zeker iets naar jouw gading.







De paddenoverzet in het Drongengoed is aan zijn 8-ste jaargang toe. In die tijd zijn er vele 1000-duizenden kikkers, padden en salamanders veilig de Drongengoedweg kunnen passeren in hun trektocht naar hun voortplantingspoel. Wat destijds begon met het plaatsen van een amfibieënscherm is met de jaren geëvolueerd naar het afsluiten van de Drongengoedweg tussen de Westvoordestraat en de Krakeelparking verderop richting Jagershof. Wat tot vorig jaar gebeurde met nadars, die door de gemeente Knesselare en Maldegem werden aangeleverd, gebeurt nu met 2 baren die 's avonds worden dichtgezet en 's morgens terug open. Dat is een hele verbetering, het dichtleggen van een bareel is heel wat gemakkelijker dan het sleuren met die zware nadars.



Bareel kruispunt Drongengoedweg-Westvoordestraat

Bovendien stonden de nadars 's morgens maar al te vaak al open, wat dan toch nog slachtoffers onder de amfibieën voor gevolg had. Dit zal dus zeker veel verbeteren. Aan de Oude Bruggeweg, op het kruispunt met de Westvoordestraat, komt er geen nadar meer. Daar staat al jaren een verbodsteken voor motorvoertuigen, maar dit blijkt, net zoals de snelheidsbeperking van 30 km/u langs de Drongengoedweg, dode letter. Vanaf dit jaar zou daarop al eens politiecontrole plaats hebben. We zijn uiteraard zeer benieuwd. Hoewel amfibieën in de regel 's nachts trekken hebben we vorig jaar, overdag, op 2 zeer regenrijke dagen op enkele uren tijds, heel wat slachtoffers gehad. Een bijkomend burgermeesterbesluit laat ons nu toe om die baren ook overdag eens dicht te doen gedurende de tijd dat de paddentrek dit verantwoordt. Er komt een bijkomend infobord aan het kruispunt Waterstraat-Schaperbosstraat te Knesselare. Dit om de autobestuurders, die richting Jagershof willen, er op te wijzen dat verderop de Drongengoedweg 's nachts wordt afgesloten. Hier de omleiding volgen richting Maldegem-Kleit bespaart je een ritje terugkeren.

Rekening houdend met de staat van de Drongengoodweg is het bovendien altijd aan te raden om dit deel te mijden. Menigeen weet hier al van mee te spreken. Eénrichtingsverkeer zou hier al heel wat narigheid besparen.

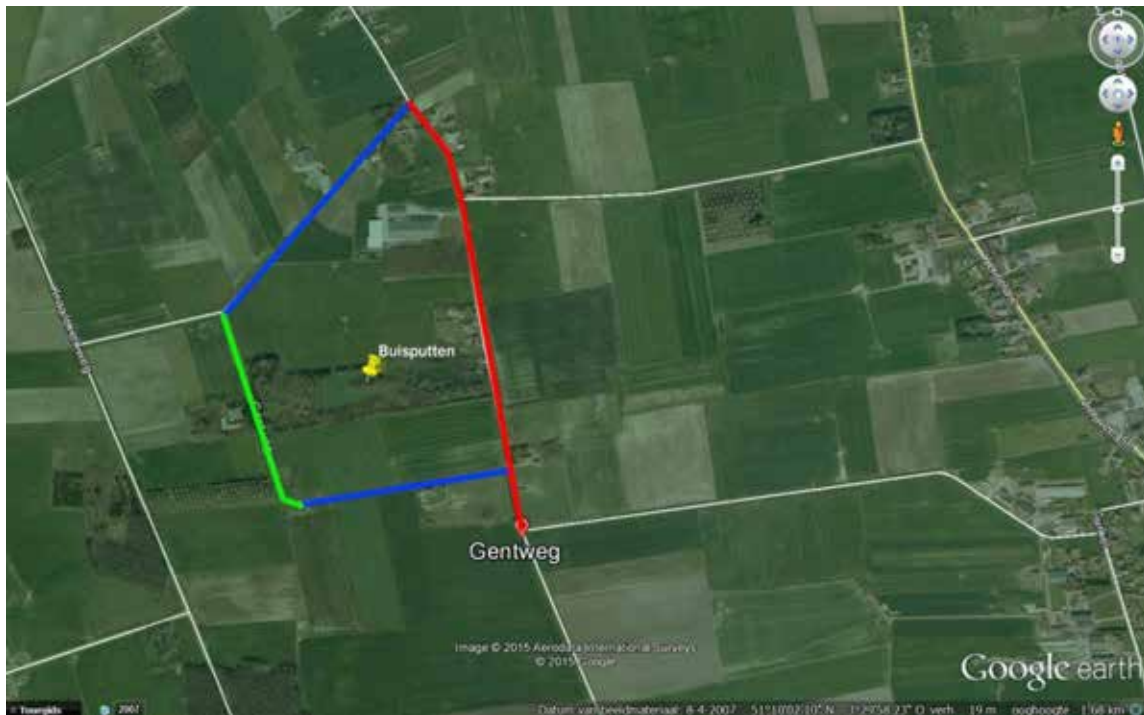


Drongengoodweg richting Jagershof, even omrijden aan te bevelen.

Baaiensedede te Maldegem-Kleit

Alweer maakten de padden en kikkers te Baaienedestraat een slechte beurt. Het was ook een zeer slecht teljaar, late vorst en bijna geen regennachten. Tussen de twee spaarbekkens zijn er al jaren trekbewegingen, het ene jaar al wat meer dan het andere. Over deze actie hebben we vorig jaar uitvoerig bericht. Door de half open bebouwing is een duurzame oplossing nauwelijks mogelijk. Vrijwilligers blijven er actief om raapacties uit te voeren en een nog duidelijker zicht te krijgen op de trekbewegingen. . Aan de Edebeek komt er zoals gewoonlijk een infobord.

Gentweg te Adegem



Ook aan de Gentweg te Adegem volgen we de trekbewegingen rond de Buisputten welke een belangrijke voortplantingspoel is. Slachtoffers vallen er op het deel van de Gentweg tussen Onderdijke en Murkel, rode markering. Deze weg wordt vaak gebruikt als sluikegweg naar het industriepark te Maldegem. Als het even meezit komen er infoborden om onze actie onder het publiek te brengen in de hoop dat snelheidsmatiging het resultaat mag zijn.

Broekelken-Kleine Warmestraat-Moerwege te Adegem

Ook hier is de open bebouwing een probleem voor een duurzame oplossing te vinden voor amfibieën in hun trektocht naar een voortplantingslocatie. En ook hier eist het sluikeverkeer, richting expresweg en Aalterbaan zijn tol.

Een geschikte poel dringt zich op en de studieronde gaat verder.

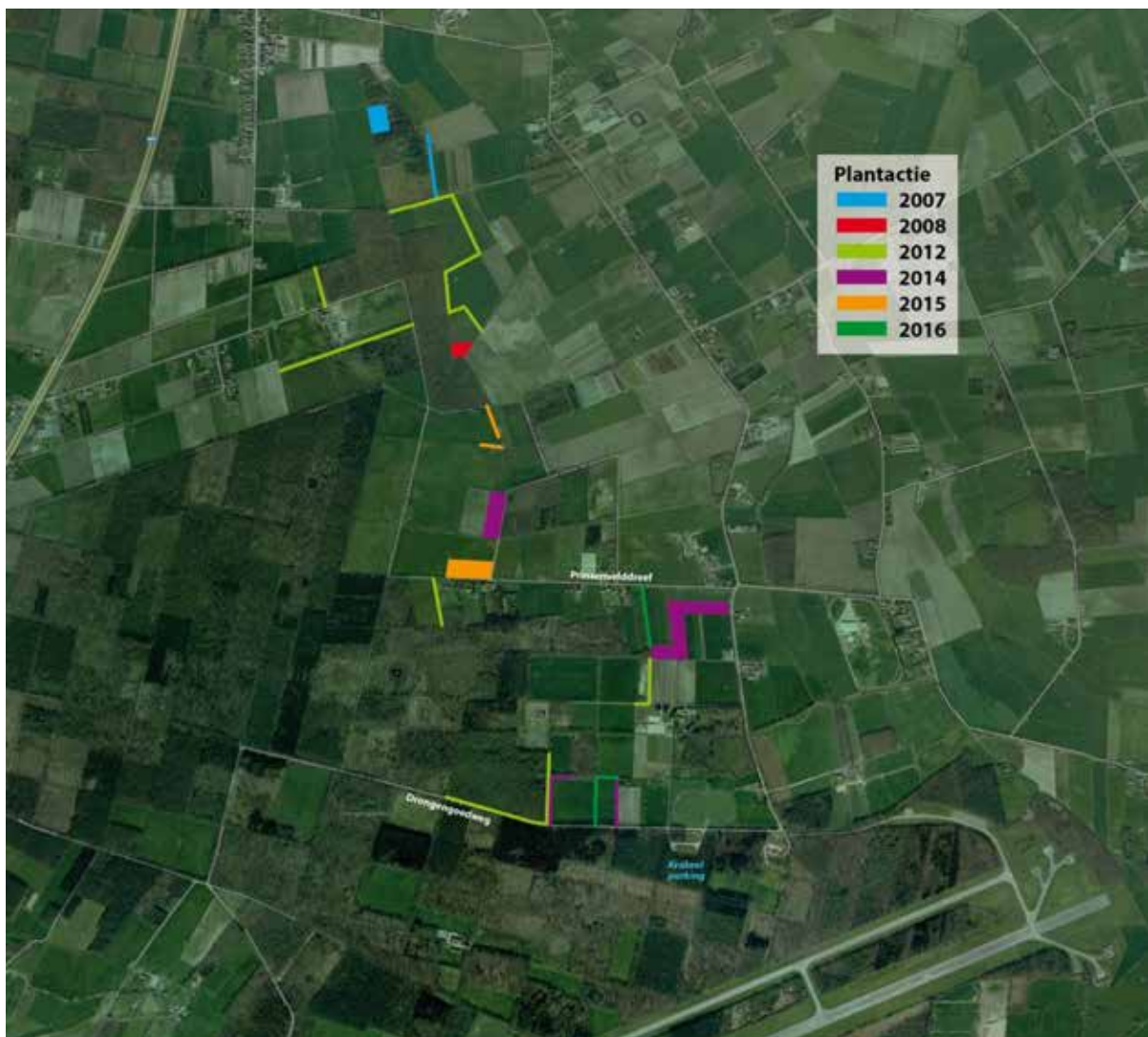
Boompjes planten in het Maldegemveld: een unieke beleving op een uitzonderlijk natte winterdag

Kurt De Kesel

Het was me wel het weertje de eerste maand van het januari 2016. Normaal is januari gemiddeld gezien volgens het KMI de koudste maand van het jaar. Echter in 2016 was de gemiddelde dagtemperatuur in januari zacht, met een grote uitschieter op 25 januari van maar liefst 14,9 °C. Bovendien was januari ook op drie na de natste januari sinds de start van de neerslagmetingen door het KMI in 1833.

En dit hebben een zeventien vrijwilligers op de plantactie van 30 januari ook daadwerkelijk ondervonden. Het hemelwater viel met bakken uit de lucht, nochtans had het de nacht ervoor ook al veel geregend. Even was het 's ochtends effen gestopt met regenen. Ideaal om dan een wandeling te maken naar de plaats waar geplant zou worden en om het materiaal en plantgoed er uit te laden.

Maar eens dat we er waren kwamen de kwelduiveltjes met regen en felle snijdende wind terug aan stormen. Geen vogel was er te horen, geen beestje te zien, geen wolkje die wou wijken voor de zon.....nee enkel noeste vrijwilligers die het werken met de schop niet verleerd hadden. Het is trouwens niet de eerste keer dat er boompjes en struikjes worden geplant in het Maldegemveld. Dit was de zesde plantactie sinds 2007 (zie kaart).



We waren er allemaal goed op voorzien. Met laarzen en perfect gecamoufleerd door een groene of blauwe lange regenjas en regenbroek kon de regen en wind ons niet deren. Ondanks dit hondenweer werd er aardig doorgewerkt maar bovendien ook veel gelachen. Dit verlicht trouwens de arbeid en doet de regen een beetje weg dromen. Nu ook geen nood dat we er zouden verzuipen want de plaats waar de plantjes in de grond werden gestoken was vlakbij de waterbergingsbekkens die de Provincie Oost-Vlaanderen vorig jaar had aangelegd langs de Drongengoedweg en Prinsevelddreef (zie foto).



Kortom ideaal weer om in het Maldegemveld terug een hele brede nieuwe haag en eikendreef langs het wandelpad te creëren. Vijfhonderdvijftig plantjes van inheemse struiken van meidoorn, hazelaar, hondsroos, spork (vuilboom) en bomen als zomereik en zwarte els hebben er nu een nieuwe stek gevonden. Vele plantjes werden ook voorzien van een natuurlijke wildbescherming van schapenwol. Het is de geur van zo'n plukje wol (zie foto) die konijn, haas, ree of damhert afschrikt. Met deze methode hebben we goede ervaring daar de uitval door vraat of veegschade bij reeds uitgevoerde aanplantingen op andere plaatsen in het Maldegemveld toch vrij beperkt is.

Het deed de vrijwilligers deugd om in zo'n weeromstandigheden mee te helpen aan dit mooi initiatief: de realisatie van een nieuwe houtkant en bomenrij. Beide landschapselementen vormen trouwens een mooie verbinding tussen bos, heide of schraal grasland. Deze verbindingen zijn heel belangrijk voor talloze beestjes van klein naar groot. Vogels, vlinders, bijen, zoogdieren, insecten en zweefvliegen vinden er voedsel en schuilplaats of maken er hun nest. Landschappelijk zijn deze struwelen en eikenbomen heel mooi, ze vormen groene lijnen en een gevarieerd uitzicht.

Moe maar voldaan keerden we rond twaalf uur terug naad de loods. Om er onze natte regenvest te laten drogen of het overtollige water uit onze laarzen te gieten.



Dit was toch wel een voormiddag om niet snel te vergeten maar de koffie, thee of fruitsap met een praline smaken des te beter. Hartelijk dank aan alle vrijwilligers die meehielpen, een dikke merci hiervoor!. En wie er niet bij kon zijn, geen nood er zullen nog andere plantacties in het Maldegemveld volgen of kom gewoon eens af naar een volgend beheermoment ! Iedereen is welkom !

Activiteitenkalender tweede trimester 2016

1. Zaterdag 26 maart: Beheervoormiddag Maldegemveld : opruimactie zwerfvuil

- Zwerfvuil is afval dat achteloos wordt weggegooid: blikjes, flesjes, snoepverpakkingen, sigaretten, papier, Het gebeurt vaak onbewust en het kost handenvol geld om het op te ruimen. In samenwerking met de gemeentelijke milieudienst van Maldegem wil Natuurpunt Maldegem-Knesselare een inzamelactie organiseren om het zwerfvuil langs dreven en wandelpaden in het Maldegemveld en omgeving op te ruimen. We maken van de gelegenheid gebruik om de wandelpaden te maaien waar dit nodig blijkt te zijn. Zin om aan deze opruimactie mee te werken? Kom gerust langs, iedereen is van harte welkom, ook wie maar een uurtje kan meehelpen.
- Aangepaste kledij, laarzen en eventueel werkhandschoenen zijn aanbevolen. We zorgen voor het nodige werkgerief en een drankje tussendoor. Graag berichtje vooraf als je er bij wil zijn.
- **Trefpunt:** loods Natuurpunt, (GPS: N 51.155117, E 3.47198), Urselweg 81 B, Maldegem-Kleit
- **Om:** 9.00u-13.00u (gelieve de pijlen te volgen bij laattijdige aankomst).
- **Contact:** Kurt De Kesel 0474 48 30 22, Marleen Van Landschoot 0498 51 36 87

2. Zondag 3 april: Landschaps- en natuurwandeling, ontwakende lente...

- Natuur- en landschapswandeling in en rond het Maldegemveld en het Drongengoed. Iedere eerste zondag van de maand. Gratis voor leden en niet-leden.
- Trefpunt: Krakeelparking (GPS: N 51.151079, E 3.473074)
- Om: 9h00 – 12h00
- Contact: Dirk Develter (fa302024@skynet.be)

3. Zaterdag 9 april: Beheervoormiddag Maldegemveld : opruimactie zwerfvuil

- We breien een staartje aan de zwerfvuilactie van 26 maart om het zwerfvuil langs dreven en wandelpaden in het Maldegemveld en omgeving op te ruimen. We maken van de gelegenheid gebruik om de wandelpaden te maaien waar dit nodig blijkt te zijn. Zin om aan deze opruimactie mee te werken? Kom gerust langs, iedereen is van harte welkom, ook wie maar een uurtje kan meehelpen.
- Aangepaste kledij, laarzen en eventueel werkhandschoenen zijn aanbevolen. We zorgen voor het nodige werkgerief en een drankje tussendoor. Graag berichtje vooraf als je er bij wil zijn.
- **Trefpunt:** loods Natuurpunt, (GPS: N 51.155117, E 3.47198), Urselweg 81 B, Maldegem-Kleit
- **Om:** 9.00u-13.00u (gelieve de pijlen te volgen bij laattijdige aankomst).
- **Contact:** Kurt De Kesel 0474 48 30 22, Marleen Van Landschoot 0498 51 36 87

4. Zondag 17 april: Plechtige opening Kattenbos – Zegbroek

- Na één jaar beheerswerken met speciale aandacht voor de unieke voorjaarsflora en de aanleg van een exploratiepad, is het Kattenbos klaar voor haar plechtige opening op 17 april 2016. Ons aanbod: een exclusief Sleutelbloem aperitiefconcert met lokaal saxtalent (onder voorbehoud) en in de namiddag de officiële inhuldiging, een gegidste en vrije exploratie van het bos, enkele educatieve standjes bij de bezienswaardigheden langs het pad en het Sleutelbloemcafé. In het ongeveer 40 ha grote, omliggende Zegbroek hopen we tegen dan ook een ooievaarskoppel te kunnen lokken op het recent geplaatste ooievaarsnest. Bij deze verwelkomen we iedereen van harte om dit unieke gebied te ontdekken. Men vertelle het voort! Meer gedetailleerde info elders in dit nummer van Natuur en via www.natuurpuntmaldegemknesselare.be.
- Trefpunt: Ingang Kattenbos (GPS: N 51.118927, E 3.466070), Varenstraat, Ursel.
- Om: 11h00 – 18h00
- Contact: Steven Degraer (steven.degraer@naturalsciences.be)

5. Zondag 24 april: Voegmorgenwandeling: de zang der vogels

- Trefpunt: Krakeelparking (GPS: N 51.151079, E 3.473074)

- Om: 6h00 – 9h30
- Contact: Etienne Vanaelst vanaelst.etienne@skynet.be 0474 64 23 23

6. Zondag 1 mei: Landschaps- en natuurwandeling, in mei legt iedere vogel een ei...

- Natuur- en landschapswandeling in en rond het Maldegemveld en het Drongengoed. Iedere eerste zondag van de maand. Gratis voor leden en niet-leden.
- Trefpunt: Krakeelparking (GPS: N 51.151079, E 3.473074)
- Om: 9h00 – 12h00
- Contact: Steven Degraer (steven.degraer@naturalsciences.be)

7. Zaterdag 22 mei: Gluren bij de bure: Natuurbehoud in Boortmeerbeek

- Meer informatie volgt op www.natuurpuntmaldegemknesselare.be
- Natuurwandeling in twee natuurgebieden; Pikhakendonk en Boortmeerbeeks Broek, een uitgestrekt valleigebied met natte weilanden, akkers, broekbossen en enkele zandige hoogtes. Een deel van het gebied bestaat uit hakhoutbossen. In het broek vind je ook orchideeën en de uiterst zeldzame Bosvogelmelk. Pikhakendonk kreeg zijn naam van de doornige hagen die er groeien. Bijna overal in Vlaanderen zijn deze haag- en hegkanten, de zgn. bocages, rond akkers en weiden verdwenen, maar hier hebben de landbouwers het oude cultuurlandschap bewaard. Een donk is een verhoging in het landschap, een zandig eilandje ontstaan in de laatste ijstijd. De mei- en sleedoornhagen bieden nest- en schuilplaats voor vogels en andere dieren. Daarnaast zijn ze een lust voor het oog en neus. Vooral in mei zijn de bloesems overweldigend. De oude loop van de Dijle, de huidige Leibeek, slingerde door het landschap. Enkele afgesneden kronkels of coupures herbergen nu kikkers, padden, salamanders en stekelbaarsjes. De natte weiden er rond herbergen de zeldzame Grote Pimpernel.
- Trefpunt: Krakeelparking (GPS: N 51.151079, E 3.473074)
- Om: 9h00 (onder voorbehoud, gelieve de website te checken) - ganse dag
- Vooraf inschrijven noodzakelijk teneinde een boslunch voor en wat drank na de wandeling te kunnen voorzien in Boortmeerbeek.
- Contact: Johan Bosmans (johanbosmans121@hotmail.com)

8. 5 juni: Landschaps- en natuurwandeling: Gordelen in het Meetjesland

- Natuur- en landschapswandeling in en rond het Maldegemveld en het Drongengoed. Iedere eerste zondag van de maand. Gratis voor leden en niet-leden.
- Trefpunt: Krakeelparking (GPS: N 51.151079, E 3.473074)
- Om: 9h00 – 12h00

9. 5 juni: Meetjeslandse Gordel

- Meer informatie volgt op www.natuurpuntmaldegemknesselare.be.
- Trefpunt: Drongengoedhoeve (= centraal vertrekpunt)
- Contact: Steven Degraer (steven.degraer@naturalsciences.be)

10. 18-19 juni: 1000 soortendag (i.s.m. ANB) in het Drongengoed/Maldegemveld

- Meer informatie volgt op www.natuurpuntmaldegemknesselare.be.
- Contact: Etienne Vanaelst vanaelst.etienne@skynet.be 0474 64 23 23

11. 3 juli: Landschaps- en natuurwandeling

- Je al eens afgevraagd wat er allemaal uitgespookt wordt tijdens beheermomenten, waar komt al dat material vandaan, van wie zijn al die koeien, bijen en andere beesten in het Maldegemveld? Na al dat wandelen en praten zorgen wij nog voor een natje en droogje met producten uit het Maldegemveld. Gratis voor leden en niet-leden.
- Trefpunt: Krakeelparking (GPS: N 51.151079, E 3.473074)
- Om: 9h00 – 12h00
- Contact: Johan Bosmans (johanbosmans121@hotmail.com)